Examenul de bacalaureat naţional 2015
Proba E. d)
Fizică

Filiera tehnologică – profilul tehnic şi profilul resurse naturale şi protecţia mediului
- Sunt obligatorii toate subiectele din două arii tematice dintre cele patru prevăzute de programă, adică: A. MECANICĂ, B. ELEMENTE DE TERMODINAMICĂ, C. PRODUCEREA ŞI UTILIZAREA CURENTULUI CONTINUU, D. OPTICĂ
- Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

A. MECANICĂ **Model**

Se consideră acceleraţia gravitaţională $g = 10\text{m/s}^2$.

I. Pentru itemii 1-5 scrieţi pe foaia de răspuns litera corespunzătoare răspunsului corect. (15 puncte)

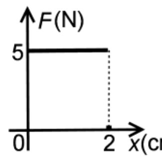
1. Conform principiului acţiunii și reacţiunii, forţa de acţiune şi forţa de reacţiune:
a. acţionează împreună asupra aceluiaşi corp
b. acţionează în sens contrar mişcării
c. sunt egale în modul şi au acelaşi sens
d. sunt egale în modul şi au sensuri contrare **(3p)**

2. Simbolurile mărimilor fizice fiind cele utilizate în manualele de fizică, expresia legii lui Hooke este:
a. $\Delta\ell = \dfrac{E \cdot S_0}{F \cdot \ell_0}$ **b.** $\Delta\ell = \dfrac{1}{E}\dfrac{F \cdot \ell_0}{S_0}$ **c.** $\sigma = \dfrac{F}{S_0}$ **d.** $\varepsilon = \dfrac{\Delta l}{l_0}$ **(3p)**

3. Simbolurile fiind cele utilizate în manualele de fizică, unitatea de măsură în S.I. a mărimii fizice exprimate prin produsul $a \cdot \Delta t$ este:
a. $\text{m} \cdot \text{s}^{-1}$ **b.** $\text{m} \cdot \text{s}^{-3}$ **c.** $\text{m}^{-1} \cdot \text{s}$ **d.** $\text{m}^{-3} \cdot \text{s}$ **(3p)**

4. O locomotivă cu puterea de 360kW tractează un tren cu o viteză constantă de 10m/s. Forţa dezvoltată de locomotivă are valoarea:
a. 10N **b.** $3{,}6 \cdot 10^3\text{N}$ **c.** 10^4N **d.** $3{,}6 \cdot 10^4\text{N}$ **(3p)**

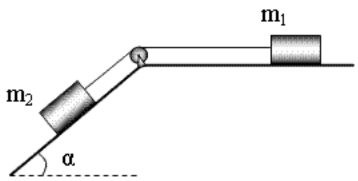
5. Graficul din figura alăturată redă dependenţa forţei de tracţiune care acţionează asupra unui corp de coordonata x la care se află corpul. Forţa de tracţiune acţionează pe direcţia şi în sensul deplasării corpului. Lucrul mecanic efectuat de această forţă în timpul deplasării pe primii 2cm are valoarea:

a. 10J **b.** 1J **c.** $0{,}1\text{J}$ **d.** $0{,}05\text{J}$ **(3p)**

II. Rezolvaţi următoarea problemă: (15 puncte)

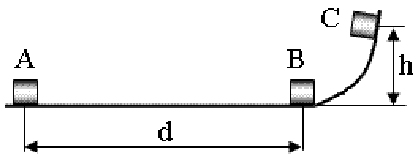
Pentru sistemul de corpuri din figură se cunosc masele corpurilor $m_1 = m_2 = 1\text{kg}$, unghiul planului înclinat $\alpha \cong 37°(\sin\alpha = 0{,}6; \cos\alpha = 0{,}8)$ şi coeficientul de frecare la alunecare $\mu = 0{,}2$, acelaşi pentru ambele corpuri şi suprafeţe. Sistemul de corpuri este lăsat liber din repaus.

a. Reprezentaţi forţele care acţionează asupra fiecărui corp.
b. Calculați valoarea forței de frecare dintre corpul de masă m_2 și planul înclinat.
c. Determinaţi valoarea acceleraţiei corpurilor.
d. Determinaţi intervalul de timp în care corpul de masă m_1 parcurge distanţa $d = 0{,}75\text{m}$, dacă sistemul s-ar deplasa cu viteza constantă $v = 0{,}5\text{m/s}$.

III. Rezolvaţi următoarea problemă: (15 puncte)

Un corp de masă $m = 1\text{kg}$ este lansat din punctul A cu viteza $v_1 = 2\text{m/s}$ şi se deplasează cu frecare pe o suprafaţă orizontală AB care se continuă cu o suprafaţă curbă pe care mişcarea se face fără frecare, ca în figura alăturată. După parcurgerea distanţei $d = AB = 2\text{m}$, viteza corpului în punctul B este $v_2 = \dfrac{v_1}{2}$. Energia potenţială gravitaţională se consideră nulă la nivelul suprafeţei orizontale AB. Calculaţi:

a. energia cinetică a corpului în poziţia iniţială A;
b. înălţimea maximă h până la care ajunge corpul;
c. lucrul mecanic efectuat de forţa de frecare în timpul deplasării corpului din A în B;
d. valoarea coeficientului de frecare la alunecare pe porţiunea orizontală.

Examenul de bacalaureat național 2015
Proba E. d)
Fizică

Filiera tehnologică – profilul tehnic şi profilul resurse naturale şi protecţia mediului
- Sunt obligatorii toate subiectele din două arii tematice dintre cele patru prevăzute de programă, adică: A. MECANICĂ, B. ELEMENTE DE TERMODINAMICĂ, C. PRODUCEREA ŞI UTILIZAREA CURENTULUI CONTINUU, D. OPTICĂ
- Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

B. ELEMENTE DE TERMODINAMICĂ **Model**

Se consideră: numărul lui Avogadro $N_A = 6{,}02 \cdot 10^{23}\,\mathrm{mol^{-1}}$, constanta gazelor ideale $R = 8{,}31\frac{\mathrm{J}}{\mathrm{mol \cdot K}}$. Între parametrii de stare ai gazului ideal într-o stare dată există relaţia: $p \cdot V = \nu RT$.

I. Pentru itemii 1-5 scrieţi pe foaia de răspuns litera corespunzătoare răspunsului corect. (15 puncte)

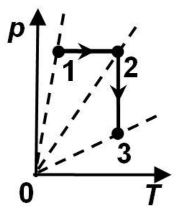
1. Un gaz ideal, închis într-o butelie, este încălzit. În timpul acestei transformări:
a. volumul gazului creşte
b. presiunea gazului scade
c. variaţia temperaturii gazului este nulă
d. presiunea gazului creşte **(3p)**

2. Simbolurile mărimilor fizice fiind cele utilizate în manualele de fizică, relaţia de definiţie a capacităţii calorice a unui corp este:
a. $C = \frac{Q}{\nu \cdot \Delta T}$ **b.** $C = \frac{Q}{m \cdot \Delta T}$ **c.** $C = \frac{Q}{\Delta T}$ **d.** $C = \frac{Q}{R \cdot \Delta T}$ **(3p)**

3. Simbolurile mărimilor fizice şi ale unităţilor de măsură fiind cele utilizate în manuale de fizică, unitatea de măsură în S.I. a mărimii fizice exprimate prin produsul $\rho \cdot R \cdot T \cdot \mu^{-1}$ este:
a. Pa **b.** J **c.** mol **d.** kg **(3p)**

4. Un mol de gaz ideal este supus unei transformări în cursul căreia volumul rămâne constant, iar temperatura acestuia se modifică de la $t_1 = 37°\mathrm{C}$ la $T_2 = 290\mathrm{K}$. Căldura molară la volum constant a gazului este $C_V = 3R$. Căldura schimbată de gaz cu exteriorul în cursul acestei transformări este egală cu:
a. $Q = 664{,}8\,\mathrm{J}$ **b.** $Q = 498{,}6\,\mathrm{J}$ **c.** $Q = -498{,}6\,\mathrm{J}$ **d.** $Q = -664{,}8\,\mathrm{J}$ **(3p)**

5. O cantitate de gaz ideal este supusă procesului termodinamic 1-2-3, reprezentat în coordonate $p-T$ în figura alăturată. Relaţia dintre volumele ocupate de gaz în stările 1, 2 şi 3 este:

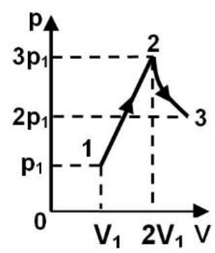

a. $V_1 = V_2 = V_3$
b. $V_3 < V_1 < V_2$
c. $V_1 < V_2 < V_3$
d. $V_3 < V_2 < V_1$
(3p)

II. Rezolvaţi următoarea problemă: (15 puncte)

Într-un cilindru orizontal cu piston mobil este închisă o masă $m = 4{,}2\,\mathrm{g}$ de gaz ideal diatomic $(\mu = 28\,\mathrm{g/mol})$. Iniţial gazul se află la presiunea $p_1 = 10^5\,\mathrm{Pa}$ şi ocupă volumul $V_1 = 5\,\mathrm{L}$. Gazul se răceşte la presiune constantă până în starea 2, în care volumul său este $V_2 = 4\,\mathrm{L}$. Se blochează pistonul, iar gazul este încălzit până în starea 3, în care temperatura ajunge la valoarea iniţială. Determinaţi:
a. cantitatea de gaz din cilindru;
b. densitatea gazului în starea 3;
c. variaţia presiunii gazului în transformarea 2-3;
d. lucrul mecanic schimbat de gaz cu exteriorul în transformarea 1-2.

III. Rezolvaţi următoarea problemă: (15 puncte)

Un gaz ideal aflat iniţial în starea 1, în care presiunea este $p_1 = 10^5\,\mathrm{Pa}$, iar volumul $V_1 = 2\,\mathrm{L}$, parcurge procesul termodinamic 1-2-3, reprezentat în coordonate *p-V* în figura alăturată. În cursul transformării 2-3 temperatura gazului rămâne constantă. Căldura molară izocoră a gazului este $C_V = 2{,}5R$. Se consideră $\ln 1{,}5 \cong 0{,}4$. Determinaţi:

a. volumul gazului în starea 3;
b. lucrul mecanic efectuat de gaz în transformarea 1-2;
c. variaţia energiei interne a gazului în transformarea 1-2-3;
d. căldura schimbată de gaz cu mediului exterior în transformarea 2-3.

Examenul de bacalaureat național 2015
Proba E. d)
Fizică

Filiera tehnologică – profilul tehnic şi profilul resurse naturale şi protecţia mediului

- Sunt obligatorii toate subiectele din două arii tematice dintre cele patru prevăzute de programă, adică: A. MECANICĂ, B. ELEMENTE DE TERMODINAMICĂ, C. PRODUCEREA ŞI UTILIZAREA CURENTULUI CONTINUU, D. OPTICĂ
- Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

C. PRODUCEREA ŞI UTILIZAREA CURENTULUI CONTINUU — Model

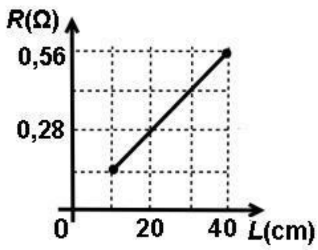
I. Pentru itemii 1-5 scrieţi pe foaia de răspuns litera corespunzătoare răspunsului corect. (15 puncte)

1. Dacă la bornele unei baterii se conectează un conductor ideal (cu rezistenţă electrică nulă), atunci:
a. prin baterie nu trece curent electric
b. tensiunea la bornele bateriei este egală cu tensiunea electromotoare
c. tensiunea la bornele bateriei este nulă
d. puterea debitată de sursă pe circuitul exterior este maximă **(3p)**

2. Simbolurile mărimilor fizice fiind cele utilizate în manualele de fizică, mărimea fizică care poate fi exprimată prin produsul $I \cdot \Delta t$ reprezintă:
a. sarcina electrică
b. tensiunea electrică
c. puterea electrică
d. intensitatea curentului electric **(3p)**

3. Simbolurile mărimilor fizice şi ale unităţilor de măsură fiind cele utilizate în manualele de fizică, unitatea de măsură în S.I. a energiei electrice este:
a. W **b.** J **c.** $\frac{\text{kW}}{\text{h}}$ **d.** kW **(3p)**

4. Dependenţa rezistenţei electrice a unui conductor liniar de lungimea acestuia este reprezentată în graficul alăturat. Aria secţiunii transversale a conductorului este $S = 3\,\text{mm}^2$. Rezistivitatea electrică a materialului din care este confecţionat conductorul are valoarea:

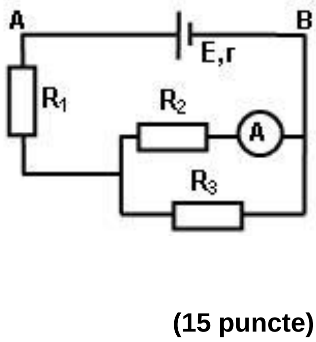

a. $2{,}1 \cdot 10^{-6}\,\Omega \cdot \text{m}$
b. $2{,}8 \cdot 10^{-7}\,\Omega \cdot \text{m}$
c. $4{,}2 \cdot 10^{-7}\,\Omega \cdot \text{m}$
d. $4{,}2 \cdot 10^{-6}\,\Omega \cdot \text{m}$ **(3p)**

5. Rezistenţa electrică a unui fir conductor la temperatura $t_0 = 0°\text{C}$ este $R_0 = 12\,\Omega$. Coeficientul de temperatură al rezistivităţii conductorului are valoarea $\alpha = 4{,}5 \cdot 10^{-3}\,\text{grad}^{-1}$. La temperatura $t = 50°\text{C}$, rezistenţa electrică a conductorului este:
a. $12{,}3\,\Omega$ **b.** $14{,}7\,\Omega$ **c.** $27{,}0\,\Omega$ **d.** $39{,}0\,\Omega$ **(3p)**

II. Rezolvaţi următoarea problemă: (15 puncte)

În figura alăturată este reprezentată schema unui circuit electric. Se cunosc: $E = 24\,\text{V}$, $r = 2\,\Omega$, $R_2 = 20\,\Omega$, $R_3 = 30\,\Omega$. Valoarea intensităţii indicate de ampermetrul ideal (cu rezistenţă internă nulă) este $I_2 = 0{,}6\,\text{A}$. Rezistenţa electrică a conductoarelor de legătură se neglijează. Determinaţi:

a. tensiunea electrică la bornele rezistorului R_3;
b. intensitatea curentului electric care trece prin rezistorul R_1;
c. rezistenţa electrică a rezistorului R_1;
d. tensiunea electrică dintre punctele A şi B.

III. Rezolvaţi următoarea problemă: (15 puncte)

Două baterii identice sunt grupate în serie la bornele unui consumator de rezistenţă electrică $R = 14\,\Omega$. Rezistenţa interioară a unei baterii este $r = 0{,}5\,\Omega$. Intensitatea curentului care trece prin consumator are valoarea $I = 0{,}4\,\text{A}$. Determinaţi:
a. energia electrică consumată de către consumator în $\Delta t = 15$ minute de funcţionare;
b. puterea electrică disipată pe circuitul interior al unei baterii;
c. tensiunea electromotoare a unei baterii;
d. randamentul circuitului electric.

Examenul de bacalaureat național 2015
Proba E. d)
Fizică

Filiera tehnologică – profilul tehnic şi profilul resurse naturale şi protecţia mediului
• Sunt obligatorii toate subiectele din două arii tematice dintre cele patru prevăzute de programă, adică: A. MECANICĂ, B. ELEMENTE DE TERMODINAMICĂ, C. PRODUCEREA ŞI UTILIZAREA CURENTULUI CONTINUU, D. OPTICĂ
• Se acordă 10 puncte din oficiu.
• Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

D. OPTICĂ **Model**

Se consideră: viteza luminii în vid $c = 3 \cdot 10^8 \text{m/s}$, constanta Planck $h = 6{,}6 \cdot 10^{-34} \text{J} \cdot \text{s}$.

I. Pentru itemii 1-5 scrieţi pe foaia de răspuns litera corespunzătoare răspunsului corect. (15 puncte)

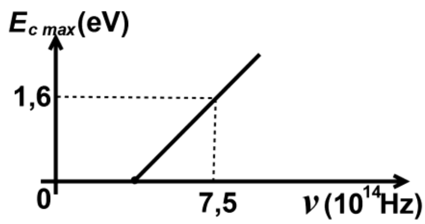
1. În cazul efectului fotoelectric extern:
a. Emisia fotoelectronilor se produce pentru orice lungime de undă a radiaţiilor electromagnetice incidente
b. Numărul electronilor emişi creşte cu creşterea fluxului radiaţiei electromagnetice incidente, la frecvenţă constantă
c. Energia cinetică a fotoelectronilor emişi creşte liniar cu fluxul radiaţiei electromagnetice incidente, la frecvenţă constantă
d. Intervalul de timp Δt dintre momentul iluminării şi cel al emisiei electronilor este $\Delta t \cong 1\,\text{s}$ **(3p)**

2. Simbolurile mărimilor fizice fiind cele utilizate în manualele de fizică, frecvenţa de prag pentru producerea efectului fotoelectric extern este dată de relaţia:
a. $\nu_0 = \frac{L}{h}$ **b.** $\nu_0 = \frac{h}{L}$ **c.** $\nu_0 = \frac{c}{\lambda}$ **d.** $\nu_0 = \frac{\lambda}{c}$ **(3p)**

3. Dioptria reprezintă convergenţa unei lentile cu distanţa focală de:
a. $1\ \text{m}^{-1}$ **b.** 1cm^{-1} **c.** 1cm **d.** 1m **(3p)**

4. Dacă indicele de refracţie al apei este $n = \frac{4}{3}$, atunci viteza de propagare a luminii în apă are valoarea de:
a. $1{,}33 \cdot 10^8 \text{m/s}$ **b.** $1{,}5 \cdot 10^8 \text{m/s}$ **c.** $2{,}25 \cdot 10^8 \text{m/s}$ **d.** $3 \cdot 10^8 \text{m/s}$ **(3p)**

5. Graficul din figură a fost obţinut pe baza măsurătorilor efectuate într-un experiment de studiu al efectului fotoelectric extern. Se cunoaşte că $1\text{eV} = 1{,}6 \cdot 10^{-19} \text{J}$. Lucrul mecanic de extracţie, obţinut pe baza datelor din acest experiment, are valoarea de aproximativ:

a. $1{,}8 \cdot 10^{-19} \text{J}$
b. $1{,}9 \cdot 10^{-19} \text{J}$
c. $2{,}4 \cdot 10^{-19} \text{J}$
d. $3{,}8 \cdot 10^{-19} \text{J}$ **(3p)**

II. Rezolvaţi următoarea problemă: (15 puncte)

O lentilă subţire plan convexă are distanţa focală de 20cm. La distanţa de 60cm în faţa ei se aşază, perpendicular pe axa optică principală, un obiect cu înălţimea de $5\ \text{cm}$.
a. Realizați un desen în care să evidențiați construcția grafică a imaginii prin lentilă.
b. Calculaţi distanţa la care se formează imaginea faţă de lentilă.
c. Calculaţi înălţimea imaginii.
d. Se alipeşte lentila cu alta identică, pentru a forma un sistem optic centrat. Calculaţi distanţa focală echivalentă a sistemului optic format.

III. Rezolvaţi următoarea problemă: (15 puncte)

Un vas cilindric cu un diametru suficient de mare, având adâncimea $h = 20\text{cm}$, este umplut cu lichid transparent având indicele de refracţie $n = 1{,}41 \cong \sqrt{2}$. Pe fundul vasului se află o sursă de lumină având dimensiuni mici. O rază de lumină care provine de la sursă ajunge la suprafaţa lichidului sub un unghi de $30°$ faţă de verticală. Se observă că o parte din lumină se reflectă şi alta se refractă.
a. Desenaţi mersul razei de lumină în cele două medii.
b. Calculaţi unghiul, faţă de verticală, sub care iese raza de lumină în aer. Se cunoaşte $n_{aer} = 1$.
c. Determinaţi distanţa faţă de sursă la care ajunge pe fundul vasului raza de lumină reflectată.
d. Calculaţi valoarea unghiului de incidență al unei raze de lumină pe suprafața lichidului astfel încât, după refracție, raza să se propage de-a lungul suprafeței lichidului.